

RAHOITUSHAKEMUS - RITVA AHOKKAAN PERINTÖRAHASTO

Hankkeen nimi: Lapinvuoren elämyspolku ja luontoleikkirata – esteetön ja kestävä seikkailupolku kaikenikäisille

Päähakija:

Mannerheimin lastensuojeluliiton Virolahti-Miehikkälän paikallisyhdistys

Y-tunnus: 2109518–4

Yhteyshenkilö: Erika Jokimies, erika.m.h.jokimies@gmail.com, 0445655904 / puheenjohtaja

Muut hakijat:

Virojoen vanhempainyhdistys

Y-tunnus: 3421824–3

Yhteyshenkilö: Jenny Mickos, jenny.mickos@gmail.com, 0407597578 / puheenjohtaja

1. Tiivistelmä

Lapinvuoren elämyspolku ja luontoleikkirata -hanke yhdistää luonnon, oppimisen, liikkumisen ja yhteisöllisyyden digitaalisella ja kestäväällä tavalla. Hankkeen tavoitteena on rakentaa Lapinvuoren alueelle esteetön ja monikäyttöinen luontokohde, joka tarjoaa elämyksiä, tietoa ja liikunnan iloa kaikenikäisille – lapsista ikäihmisiin.

Elämyspolku johdattaa kulkijat paikallisiin luontokohteisiin ja tarinoihin, kun taas luontoleikkirata tarjoaa leikin, liikunnan ja oppimisen kokemuksia QR-koodien kautta. Hanke hyödyntää paikallista vaikuttavaa luontoympäristöä uudella tavalla, vahvistaen yhteisöllisyyttä, sukupolvien välistä vuorovaikutusta ja kestäväää luontosuhdetta.

Valmistuessaan rata ja polku toimivat myös vetovoimaisena lähimatkailukohteena, joka houkuttelee esimerkiksi haminalaisia ja lähialueiden asukkaita tutustumaan alueen luontoon ja digitaalisesti rikastettuihin oppimiskokemuksiin. Näin hanke lisää alueellista elinvoimaa ja toimii mallina muille kunnille.

2. Tavoitteet ja kohderyhmät

Hanke toteutetaan Virolahden Lapinvuoren jo olemassa olevalle ulkoilualueelle sitä täydentävänä ja monipuolistavana kehittämishankkeena. Alue on aktiivisessa käytössä, mutta sen tarjoamat mahdollisuudet liikuntaan, oppimiseen ja eri-ikäisten yhteiseen toimintaan ovat edelleen kehitettävissä. Erityisesti matalan kynnyksen, kaikille avoimia ja maksuttomia toimintoja, jotka yhdistävät luontoliikunnan, ympäristötietoisuuden, yhteisöllisyyden sekä alueen kauniin luonnon näkyväksi tekemisen, on alueella niukasti. Hanke vastaa tunnistettuun tarpeeseen kehittää Lapinvuoren aluetta monikäyttöiseksi, saavutettavaksi ja eri kohderyhmiä palvelevaksi lähivirkistyskohteeksi.

Hankkeen tavoitteena on lisätä luonnossa liikkumista, yhteisöllisyyttä ja luontotietoisuutta yhdistämällä ekologinen rakentaminen, digitaalinen oppiminen ja kokemuksellinen toiminta. Polku ja rata tarjoavat matalan kynnyksen mahdollisuuksia liikkua, oppia ja toimia yhdessä eri sukupolvien kesken. Kohderyhmiä ovat erityisesti lapsiperheet, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ryhmät sekä ikääntyneet kyläläiset, mutta hanke hyödyttää laajasti myös muita alueen asukkaita ja lähikuntien kävijöitä.

Hanketta on valmisteltu yhteistyössä paikallisten yhdistysten, asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa. Valmistelutyössä on tunnistettu alueen vahvuudet sekä kehittämiskohteet, ja hanke perustuu paikalliseen tarpeeseen kehittää Lapinvuoren aluetta yhteisöllisesti ja kestävästi. Toteutus rakentuu osittain talkootyölle, mikä vahvistaa paikallista osallisuutta ja sitoutumista hankkeeseen.

Hankkeen toimenpiteet parantavat lähtötilannetta tarjoamalla uusia, pysyviä ja monipuolisia mahdollisuuksia liikkumiseen, oppimiseen ja yhdessä tekemiseen ilman käyttäjille aiheutuvia kustannuksia. Polku ja rata ovat kaikkien vapaasti ja maksutta käytettävissä, eikä niiden hyödyntämiseen liity pääsymaksuja tai muita rajoitteita.

Hanke kytkeytyy CAP-suunnitelman poikkeuslistan investointeihin, erityisesti kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-ajanpalveluja sekä lasten ja nuorten palveluja parantaviin investointeihin sekä digitalisaatiota hyödyntäviin yhteiskäyttöisiin ratkaisuihin. Hanke tukee maaseutualueen elinvoimaa, hyvinvointia ja kestävä kehitystä tarjoamalla turvallisen, saavutettavan ja ympärivuotisesti hyödynnettävän toimintaympäristön.

3. Hankkeen sisältö

Lapinvuoren elämyspolku sijoittuu Virojoen Lapinvuoren alueelle ja hyödyntää sen monipuolista maastoa – kallioita, kivikkoja ja metsäpolkuja. Polun varrelle rakennetaan turvallisia kulkureittejä, portaita ja siltoja, ja sen yhteyteen toteutetaan QR-koodein rikastettuja kohdekuvauksia, luontotietoa ja paikallisia tarinoita.

Luontoleikkirata sijoittuu polun yhteyteen ja sisältää 6–8 matalaa leikki- ja liikuntapistettä, kuten tasapainopolun, kiipeilypyramidin, luontoäänipisteen, majametsän ja köysiradan. QR-koodit avaavat vuodenaikojen mukaan vaihtuvia tehtäviä, leikkejä ja yhteistoimintatehtäviä, joita voi toteuttaa esimerkiksi isovanhemman kanssa.

4. Digitaalisuus ja innovatiivisuus

Hanke hyödyntää digitaalisuutta monipuolisesti osana oppimista ja luontokokemusta. QR-koodien kautta avautuvat luontotietoiskut, tehtävät ja tarinat muodostavat dynaamisen ja vuodenaikojen mukaan päivittyvän sisältöalustan. Luontoleikkirata yhdistää luonnon ja digitaalisen oppimisympäristön, jota niin varhaiskasvatus ja koulu kuin perheetkin voivat hyödyntää luonnossa liikkumiseen ja oppimiseen. Hankkeessa yhdistyy ekologinen rakentaminen, yhteisöllinen suunnittelu ja digitaalinen innovaatio – kokonaisuus, joka vahvistaa oppimista ja luonnon arvostusta käytännönläheisesti.

5. Yhteisöllisyys, oppiminen ja kestävyys

Hanke toteutetaan yhteistyössä paikallisten yhdistysten, yritysten ja kuntatoimijoiden kanssa. Talkootyö on keskeinen osa hankkeen toteutusta, ja se vahvistaa kyläläisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Rakentamisessa hyödynnetään luonnonmateriaaleja, kierrätystä ja aurinkoenergiaa. Luontoleikkirata tukee lasten motorista ja kognitiivista kehitystä sekä ikääntyneiden toimintakykyä ja hyvinvointia. Sukupolvien välinen yhdessäolo vahvistaa yhteisön elinvoimaa ja hyvinvointia.

6. Toteutus ja yhteistyö

Hankkeen päävastuutahona toimii Mannerheimin Lastensuojeluliiton Virolahti–Miehikkälän paikallisyhdistys, lisäksi hankkeessa on mukana Virojoen vanhempainyhdistys ja Virojoen kyläyhdistys sekä yhteistyökumppanina Virolahden kunta. Toteutukseen osallistuvat paikalliset yhdistykset, yritykset ja asukkaat. Rakentaminen tapahtuu osittain talkoovoimin ja osittain rahoituksella. Radan ja polun valmistuttua ne palvelevat paitsi paikallisia perheitä ja koululaisia myös lähialueen asukkaita. Lapinvuoren alueesta muodostuu vetovoimainen lähimatkailukohde, joka houkuttelee esimerkiksi haminalaisia ja seudun muita asukkaita tutustumaan luontoon, oppimaan ja liikkumaan ekologisessa ympäristössä. Näin hanke tukee myös alueellista vetovoimaa ja kestäväää matkailua.

Hakijan toiminta, ammattitaito, kokemus ja verkostot

Hankkeen hakijoina toimivat Mannerheimin Lastensuojeluliiton Virolahti–Miehikkälän paikallisyhdistys, Virojoen vanhempainyhdistys sekä Virojoen kyläyhdistys ovat kaikki alueella pitkään toimineita, yleishyödyllisiä yhdistyksiä, joiden toiminta kohdistuu lasten, perheiden ja koko paikallisyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen. Yhdistyksillä on kokemusta tapahtumien, talkoiden ja yhteisöllisten toimintojen järjestämisestä sekä yhteistyöstä kunnan, paikallisten toimijoiden ja asukkaiden kanssa.

Hakijat toimivat tiiviissä paikallisessa verkostossa, johon kuuluu muita yhdistyksiä, alueen yrityksiä sekä vapaaehtoisia asukkaita. Tämä verkosto tarjoaa hankkeelle vahvan sosiaalisen ja toiminnallisen perustan ja tukee hankkeen toteutusta sekä pitkäaikaista käyttöä ja ylläpitoa. Hankkeeseen mukaan lähteneet yritykset Traktoriyö Aki Jokimies ja EV konetyö ovat pitkänlinjan ammattilaisia konetyö-, maansiirto-, -muokkaus ja -rakennusallalla.

Henkilö- ja muut voimavarat sekä hankkeen laajuus

Hankkeen toteutus perustuu yhdistysten aktiiviseen vapaaehtoistyöhön sekä paikallisten toimijoiden yhteistyöhön. Rakentaminen toteutetaan osittain talkoovoimin ja osittain ulkopuolisella rahoituksella ja ostetulla konetyöllä, mikä mahdollistaa hankkeen kustannustehokkaan toteuttamisen. Talkootyö vahvistaa yhteisöllisyyttä ja sitouttaa paikalliset asukkaat hankkeeseen jo sen toteutusvaiheessa.

Hankkeen laajuus on suhteutettu käytettävissä oleviin resursseihin ja yhteistyöverkostoihin. Toteutettava rata ja polku palvelevat useita kohderyhmiä, kuten lapsia, perheitä, koululaisia ja ikäihmisiä, sekä tukevat alueen virkistys- ja luontokäyttöä.

Hankkeen organisointi, vastuut ja rahoitus

Hakijayhdistykset vastaavat hankkeen suunnittelusta, koordinoinnista ja toteutuksesta yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Yhdistysten kesken on sovittu selkeä työnjako, jossa MLL Virolahti–Miehikkälän py toimii hankkeen päävastuullisena koordinaattorina ja vastaa rahoituksen hallinnoinnista, raportoinnista ja yhteydenpidosta rahoittajaansa. Muut yhdistykset vastaavat toteutuksen käytännön järjestelyistä, talkoiden ja työn organisoinnista sekä viestinnästä.

Tarvittavat yhteistyö- ja vastuusopimukset laaditaan hankkeen edetessä, erityisesti liittyen rakentamiseen, maan käyttöön ja mahdollisiin palveluhankintoihin.

Kumppanit ja heidän roolinsa

Hankkeen kumppaneina toimivat paikalliset yhdistykset, yritykset ja asukkaat. Yritykset voivat osallistua hankkeeseen esimerkiksi materiaalien, palveluiden tai asiantuntija-avun muodossa. Asukkaat osallistuvat erityisesti talkootyöhön ja hankkeen ideointiin. Kumppaneiden roolit tukevat hankkeen toteutusta ja varmistavat, että lopputulos palvelee alueen tarpeita laajasti.

7. Hankkeen toteutus, aikataulu ja riskit

Hanke toteutetaan Virolahden Lapinvuoren alueella olemassa olevaa ulkoilu- ja virkistysaluetta täydentävänä kehittämishankkeena. Hankkeessa rakennetaan luontoleikkirata ja elämyksellinen oppimispolku, jotka yhdistävät ekologisen rakentamisen, luonnossa liikkumisen sekä digitaaliset oppimissisällöt. Lisäksi hankkeessa tuotetaan verkkosivusto ja QR-koodeihin perustuva digitaalinen sisältökokonaisuus, joka tukee polun ja radan käyttöä eri ikäryhmille.

Hankkeen arvioitu kesto on 12 kuukautta ja toteutus ajoittuu vuodelle 2026.

Työkokonaisuus 1: Suunnittelu ja valmistelu (kuukaudet 1–3)

- tarkennetaan polun ja radan reitit, sisällöt ja turvallisuusratkaisut
- valmistellaan digitaaliset oppimissisällöt ja QR-koodijärjestelmä
- sovitaan talkootyön organisoinnista ja yhteistyökumppaneiden rooleista

Työkokonaisuus 2: Rakentaminen ja tekninen toteutus (kuukaudet 4–8)

- luontoleikkiradan ja elämyspolun fyysinen rakentaminen
- QR-koodien ja opasteiden asennus
- verkkosivuston toteutus ja digitaalisten materiaalien julkaisu

Työkokonaisuus 3: Käyttöönotto, viestintä ja arviointi (kuukaudet 9–12)

- polun ja radan käyttöönotto ja avajaistapahtuma
- viestintä alueen asukkaille, kouluille ja päiväkodeille
- hankkeen toteutuksen ja toimivuuden arviointi

Hankkeen keskeisiä riskejä ovat sääolosuhteiden vaikutus rakentamiseen, talkootyön saatavuus sekä kustannusten nousu. Näitä hallitaan aikataulullisella joustolla, vaiheittaisella toteutuksella, useiden rahoituslähteiden hyödyntämisellä ja selkeällä työnjaolla. Turvallisuusriskit huomioidaan suunnitteluvaiheessa ja noudattamalla voimassa olevia turvallisuusohjeita.

Hankkeessa noudatetaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1397/2016) siltä osin kuin se on sovellettavaa. Mahdolliset hankinnat toteutetaan hankintalainsäädännön mukaisesti, ja niistä esitetään vaadittavat selvitykset maksuhakemuksen yhteydessä.

8. Vaikutukset ja jatkuvuus

Hanke lisää luonnossa liikkumista, vahvistaa yhteisöllisyyttä ja luontotietoisuutta sekä tukee kestävästä kehitystä. Se toimii mallina muille kunnille ja yhteisöille ekologisen ja digitaalisen luontoliikuntaratkaisun toteuttamisessa. Elämyspolun ja luontoleikkiradan verkkosivusto tarjoaa jatkossa digitaaliset materiaalit, tehtävät ja mallin muiden yhteisöjen hyödynnettäväksi. Radan pitkä käyttöikä (elinkaari 10 vuotta) ja laaja käyttäjäkunta takaavat hankkeen vaikuttavuuden pitkälle tulevaisuuteen.

Hankkeen päätavoitteena on lisätä luonnossa liikkumista, yhteisöllisyyttä ja luontotietoisuutta Virolahden Lapinvuoren alueella yhdistämällä ekologinen rakentaminen, digitaalinen oppiminen ja kokemuksellinen toiminta. Hankkeella halutaan luoda pysyvä, kaikille avoin ja maksuton luontoliikuntaympäristö, joka tukee eri-ikäisten asukkaiden hyvinvointia ja oppimista arjessa.

Hankkeen keskeinen muutos on siirtyminen satunnaisesta luonnon hyödyntämisestä suunnitelmalliseen, yhteiskäyttöiseen ja pedagogisesti hyödynnettävään luontoympäristöön. Tämä muutos jää elämään hankkeen jälkeen elämyspolkuna ja luontoleikkiratana, joita paikalliset perheet, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ryhmät sekä ikääntyneet kyläläiset voivat käyttää itsenäisesti ja osana ohjattua toimintaa. Digitaalinen sisältö mahdollistaa toiminnan jatkuvan päivittämisen myös hankekauden jälkeen.

Muutos näkyy kohderyhmissä lisääntyneenä luonnossa liikkumisena, sukupolvien välisenä yhdessäolona sekä vahvistuneena luontosuhteena. Kohteessa muutos näkyy Lapinvuoren alueen monipuolistumisena turvalliseksi, houkuttelevaksi ja opetuksellisesti merkitykselliseksi lähiluontokohteeksi.

Tulokset ja vaikutukset

Suoria tuloksia ovat:

- rakennettu elämyspolku ja luontoleikkirata
- digitaaliset oppimissisällöt ja QR-koodijärjestelmä
- paikallisten toimijoiden välinen yhteistyö ja yhteinen toimintamalli
- lisääntyneet mahdollisuudet matalan kynnyksen liikkumiseen

Pitkän aikavälin vaikutuksia ovat:

- fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin vahvistuminen
- luontotietoisuuden ja kestävien toimintatapojen lisääntyminen
- alueen vetovoiman kasvu lähikuntien asukkaiden keskuudessa
- hankkeen mallinnettavuus ja hyödynnettävyys muissa kunnissa

Tavoitteiden ja vaikutusten arviointi, seuranta ja raportointi

Hankkeen tavoitteiden ja tulosten toteutumista arvioidaan useilla menetelmillä. Seuranta tehdään hankekauden aikana muun muassa:

- käyttäjämäärien ja käyttötilanteiden havainnoinnilla
- talkootyöhön ja tapahtumiin osallistuvien määrällä

- yhteistyötahojen ja käyttäjien palautteella
- digitaalisten sisältöjen käyttömäärillä

Hankkeen etenemisestä raportoidaan rahoittajalle hankkeen aikana maksuhakemusten yhteydessä sekä hankkeen päätyttyä loppuraportissa. Lisäksi hankkeen tuloksia ja toimintamallia viestitään paikallisille asukkaille ja yhteistyötahoille.

Seurantatiedot-osiossa ilmoitettavat tavoitteet ja toteutumat perustuvat edellä kuvattuihin konkreettisiin mittareihin ja tukevat CAP-suunnitelman vaikutusten arviointia.

Vesienhoitosuunnitelmat

Hanke ei suoraan kohdistu vesienhoitosuunnitelmien tavoitteiden toteuttamiseen. Rakentamisessa kuitenkin huomioidaan ympäristöystävälliset ja kestävät ratkaisut, jotka eivät kuormita alueen vesistöjä.

9. Rahoitus

Haemme Ritva Ahokkaan perintörahostosta yhteensä 20 000e. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 100 750e.

Hankkeelle on saatu rahoitusta Googelta 10 150 euroa digitaalisten oppimissisältöjen, QR-koodijärjestelmän ja verkkosivun toteutukseen sekä luontoleikkiradan rakentamiseen.

Muut mahdolliset rahoituslähteet: Leader Sepra, OP Kymenlaakso sekä paikalliset yritykset. Lisäksi talkootyö kattaa osan rakentamisesta, osan sisällöntuotannon, osan viestinnästä ja hankkeen ympärille järjestettävät tapahtumat.

10. Hankkeen laajempi viitekehys

Hanke sijoittuu vahvasti alueelliseen ja valtakunnalliseen kehittämiskehikseen ja tukee useita keskeisiä strategioita ja ohjelmia, jotka ohjaavat maaseudun, hyvinvoinnin ja kasvatuksen kehittämistä Kaakkois-Suomessa.

Hanke on linjassa **Leader Sepra ry:n strategian** kanssa, jossa painotetaan paikallislähtöistä kehittämistä, yhteisöllisyyden vahvistamista sekä asukkaiden hyvinvointia ja osallisuutta. Lapinvuoren elämyspolku ja luontoleikkirata rakentuvat paikallisten yhdistysten, asukkaiden ja talkoovoiman varaan, mikä tukee Sepran strategista tavoitetta aktivoida paikallisyhteisöjä ja kehittää viihtyisiä, elinvoimaisia asuinympäristöjä.

Hanke vastaa **Kaakkois-Suomen maaseudun kehittämisohjelman** tavoitteisiin edistämällä maaseutualueiden vetovoimaa, palvelujen saavutettavuutta ja kestävä kehitystä. Luontoliikuntaan, digitaalisiin ratkaisuihin ja yhteiskäyttöisiin palveluihin perustuva toimintamalli vahvistaa alueen houkuttelevuutta sekä paikallisille asukkaille että lähialueiden kävijöille.

Hanke tukee kunnan **hyvinvointisuunnitelman** tavoitteita lisäämällä matalan kynnyksen liikkumismahdollisuuksia, ehkäisemällä yksinäisyyttä ja edistämällä eri ikäryhmien välistä yhteisöllisyyttä. Elämyspolku ja luontoleikkirata tarjoavat maksuttoman ja esteettömän mahdollisuuden hyvinvointia tukevaan toimintaan luonnonympäristössä.

Kasvatuksen ja opetuksen näkökulmasta hanke on yhdenmukainen **Virolahden kunnan opetussuunnitelmien** kanssa. Se tukee ympäristökasvatusta, monialaista oppimista, toiminnallisuutta sekä kestävän kehityksen periaatteita varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Digitaaliset oppimissisällöt ja tehtävät mahdollistavat polun hyödyntämisen osana pedagogista toimintaa.

Lisäksi hanke tukee **Kymenlaakson Terveysliikuntastrategiaa 2026–2029**, jonka keskiössä ovat liikkumattomuuden vähentäminen, luonnossa liikkumisen edistäminen ja eri väestöryhmien tavoittaminen. Hanke tarjoaa pysyvän, arkeen integroituvan terveystyöympäristön, joka tukee fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia.

Yhteenvetona hanke toimii strategisesti johdonmukaisena ja monitasoisena kehittämistoimena, joka yhdistää maaseudun elinvoiman, hyvinvoinnin edistämisen, kasvatuksen ja kestävän kehityksen tavoitteet konkreettiseksi ja pitkävaikutteiseksi kokonaisuudeksi.

11. Ympäristö ja ilmastovaikutusten huomiointi

Hankkeen ympäristö- ja ilmastovaikutukset huomioidaan paitsi rakentamisen materiaalivalinnoissa ja ekologisessa suunnittelussa, myös maaston siistimisellä. Esimerkiksi vanhan mäkihyppytornin jäänteet sekä pusikoitunut kuntoportaiden yläpuolinen maasto tullaan puhdistamaan ja ennallistamaan, mikä parantaa alueen käytettävyyttä ja turvallisuutta samalla, kun luonnon monimuotoisuus säilyy. Rakentamisessa suositaan uusiutuvia ja kierrätettäviä materiaaleja, aurinkovoimaa ja vähähiilisiä ratkaisuja, ja olemassa olevien rakenteiden hyödyntäminen vähentää uuden rakentamisen ympäristövaikutuksia.

Hanke edistää kestävän kehityksen tavoitteita kokonaisvaltaisesti: ekologista kestävyyttä vahvistaa materiaalien ja energian harkittu käyttö sekä maaston ennallistaminen; sosiaalista kestävyyttä edistää eri sukupolvien yhteinen käyttö ja osallistaminen sekä turvallisten ja saavutettavien liikunta- ja oppimisympäristöjen tarjoaminen; kulttuurista ja taloudellista kestävyyttä tukevat paikallisten perinteiden huomioiminen, yhteisöllinen talkootoiminta sekä alueen vetovoiman ja lähimatkailun vahvistaminen.